

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v neveřejném zasedání 28. května 2025 v Brně v trestní věci proti obviněným **1. XY1**, nar. XXXXX v XXXXX, bytem ve XXXXX, okres XXXXX, **2. XY2**, nar. XXXXX v XXXXX, bytem v XXXXX, okres XXXXX, **3. XY3**, nar. XXXXX ve XXXXX, bytem v XXXXX, okres XXXXX, **4. XY4**, nar. XXXXX v XXXXX, bytem ve XXXXX, okres XXXXX,

o zastavení trestního stíhání na základě rozhodnutí prezidenta republiky,

takto:

podle § 188 odstavce 1 písmena c) trestního řádu, § 172 odstavce 1 písmena d) trestního řádu a § 11 odstavce 1 písmena a) trestního řádu

se zastavuje trestní stíhání obviněných

1. XY1, nar. XXXXX v XXXXX, bytem ve XXXXX, okres XXXXX,
2. XY2, nar. XXXXX v XXXXX, bytem v XXXXX, okres XXXXX,
3. XY3, nar. XXXXX ve XXXXX, bytem v XXXXX, okres XXXXX,
4. XY4, nar. XXXXX v XXXXX, bytem ve XXXXX, okres XXXXX,

za skutky spočívající podle obžaloby státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně spisové značky 1 KZV 27/2021 v tom, že

dne 22. 10. 2018 v odpoledních hodinách místního času na vojenské základně Camp Conde v Shindandu v provincii Herát v Afghánské islámské republice, v budově číslo 458, jako příslušníci 1. Jednotky podpory a vlivu Armády ČR v souvislosti s úkony prováděnými podle rozkazu velitele jednotky vůči příslušníkům speciálních sil afghánské armády XY5, narozenému blíže nezjištěného dne roku XXXXX, který byl téhož dne v odpoledních hodinách zadržen jako podezřelý z útoku proti silám Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO) na vojenské základně afghánských speciálních sil v Shindandu, při němž došlo k usmrcení jednoho a zranění dalších dvou příslušníků Ozbrojených sil České republiky, a po dohodě předán k provedení taktického dotazování příslušníkům speciálních sil Ministerstva obrany ČR,

obvinění XY4 a XY2

1. přibližně od 17.03 hodin do nejméně 17.20 hodin místního času v průběhu tzv. taktického dotazování XY5 ve výslechové místnosti v přítomnosti tlumočníka XY6, nar. XXXXX, měli dotazovaného opakovaně udeřit do oblasti obličeje, dále pomoci křiku, úderů do stolu a dalším agresivním chováním v těsné blízkosti poškozeného na něj psychicky tláčit, aby dotazovaného, v té době sedícího na židli s rukama spoutanýma za zády ocelovými pouty spojenými řetězem, přiměli k odpovědi o motivu jeho předchozího útoku, o případných dalších osobách, které byly do tohoto

útoku zapojeny a tím zjistit míru rizika sekundárního útoku, čímž poškozenému měli způsobit blíže nespecifikovanou fyzickou a psychickou újmu,

2.

zcela vědomě a bezesbytku neměli splnit rozkaz vydaný 22. října 2018 velitelem odřadu 1. Jednotky podpory a vlivu Armády ČR na Camp Conde XY7, který jej předtím téhož dne obdržel od velitele 1. Jednotky podpory a vlivu Armády ČR v Afghánistánu XY8, že nesmí být zadrženému XY5 nijak ublíženo a aby za tím účelem pořídili záznam z taktického dotazování a fotodokumentaci zadrženého jak před, tak i po ukončení jeho taktického výsledku, kdy XY2 za použití kompaktního fotoaparátu značky Olympus pořídil nejméně dvě fotografie jmenovaného před započítáním uvedeného úkonu v 17.08 hodin a v 17.09 hodin místního času, ale bezprostředně ani později po ukončení taktického výsledku do jeho předání zpět afghánské eskortě již nikdo z obviněných neměl další fotografie zadrženého XY5 poříditi, ačkoli tomu nebránila žádná objektivní skutečnost, a to vše v situaci, kdy 1. Jednotka podpory a vlivu Armády ČR, jednotky speciálních sil americké armády a rovněž další jednotka americké armády odpovědná za ostrahu základny přijaly zvýšená bezpečnostní opatření při střežení perimetru základny z důvodu obavy z možného sekundárního útoku,

obvinění XY1 a XY3

3.

nejméně od 17.15 hodin do 19.15 hodin místního času, kdy na základě rozkazu velitele XY7 zajišťovali střežení XY5 nacházejícího se ve výslechové místnosti, ačkoli z bezprostřední blízkosti vně i z následné přítomnosti uvnitř výslechové místnosti měli vnímat jednání

- obviněných XY4 a XY2 popsané pod bodem 1,

- jednání dalších šesti příslušníků Armády Spojených států amerických, kteří přibližně od 17.20 hodin do 18 hodin místního času měli pokračovat v blíže nespecifikovaném fyzickém násilí a ponižujícím zacházení vůči XY5, které bylo předmětem samostatného vyšetřování vedeného příslušným policejním orgánem v USA a následně armádní justicí USA,

- a jednání nejméně jednoho neztotožněného příslušníka Armády ČR, který vstoupil do výslechové místnosti a předtím měl dotazovaného škrtit, plivat na něj a tahat jej za vlasy,

a měli vnímat následky těchto jednání na fyzickém a psychickém stavu XY5, kdy jako stráž velená k přímému střežení této osoby byli mimo jiné odpovědní za to, aby s ním bylo zacházeno humánně, aby nedocházelo k ohrožení jeho duševního či tělesného zdraví, tuto povinnost neměli splnit, neučinit žádné opatření k tomu, aby bylo upuštěno od opakovaných útoků na fyzickou integritu dotazovaného,

následně poté, když kolem 18 hodin místního času opustili výslechovou místnost výše jmenovaní příslušníci Armády Spojených států amerických, kdy dotazovaný měl vykazovat známky předchozího intenzivního fyzického násilí, kdy měl přinejmenším *[anonymizovaný údaj o zdravotním stavu]*, aniž by to skýtalo jakékoli nebezpečí pro ně či jiné osoby, měli neposkytnout dotčenému jakoukoli pomoc, a to i navzdory tomu, že obviněný XY1 je speciálně vyškolen a vycvičen v poskytování první pomoci v boji, bez pomoci měli dotazovaného ponechat nejméně do 19.15 hodin místního času, kdy v tento čas byl předán zpět příslušníkům afghánských ozbrojených sil, a to ve stavu, kdy měl mít mimo jiné problémy s *[anonymizovaný údaj o zdravotním stavu]*,

čímž obvinění jako vojáci v rozporu s Ženevskými úmluvami o ochraně obětí ozbrojených konfliktů z r. 1949 měli porušit základní záruky, které stanovují minimální standard ochrany každé lidské bytosti, *podle nichž ochrana tělesného i duševního zdraví a stav osob v moci bojující strany nesmí být ohroženy, a to ani v důsledku opomenutí, je zaručeno právo na lidské zacházení a v každou dobu a každém místě je zejména zakázáno ohrozit duševní či tělesné zdraví a neposkytnutí lékařské péče*

a dále měli jednat v rozporu s bodem 35 písmen b, d, f) Základního řádu ozbrojených sil České republiky, podle nichž *je voják povinen svědomitě konat službu, dodržovat ustanovení právních a vojenských předpisů a plnit rozkazy nadřízených, seznámit se s vojenskými předpisy, které se svým obsahem týkají výkonu jeho vojenské činné služby a dodržovat zásady mezinárodního práva válečného a humanitárního práva,*

s bodem 37. Základního řádu ozbrojených sil České republiky, podle něhož *se voják k zajatcům chová humánně, raněným poskytuje pomoc, dovoluje-li to boj, a*

s bodem 404. Základního řádu ozbrojených sil České republiky, podle něhož *po každém použití vojenské zbraně nebo hmatů a chvatů sebeobrany, při nichž došlo ke zranění osoby, je voják povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření,*

a to vše v situaci, kdy 1. Jednotka podpory a vlivu Armády ČR, jednotky speciálních sil americké armády a rovněž další jednotka americké armády odpovědná za ostrahu základny přijaly zvýšená bezpečnostní opatření při střežení perimetru základny z důvodu obavy z možného sekundárního útoku,

čímž měli spáchat

obvinění XY4 a XY2

v bodu 1 přečin vydírání podle § 175 odstavce 1 trestního zákoníku,

v bodu 2 zvlášť závažný zločin neuposlechnutí rozkazu podle § 375 odstavce 1, odstavce 3 trestního zákoníku,

obvinění XY1 a XY3

v bodu 3

a) zvlášť závažný zločin porušení povinnosti strážní služby podle § 389 odstavce 1, odstavce 2 písmena b), písmena c), odstavce 3 trestního zákoníku,

b) přečin neposkytnutí pomoci podle § 150 odstavce 1 trestního zákoníku,

nebot'

to nařídil prezident republiky, uživ svého práva udílet milost.

Odůvodnění:

1. Dne 16. 4. 2025 byla ke Krajskému soudu v Brně podána obžaloba proti obviněným XY1, XY2, XY3 a XY4, vojákům Armády České republiky, 601. skupiny speciálních sil generála Moravce. Za vinu jsou jim kladeny skutky výše popsané, v nichž jsou spatřovány uvedené trestné činy.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Bártová, DiS.

2. Dne 21. 5. 2025 byla soudu doručena rozhodnutí prezidenta republiky o zastavení trestního stíhání (listy č. 8 461-8 464). Z nich soud zjistil, že prezident republiky 19. 5. 2025 nařídil podle Článku 63 odstavce 1 písmena j) Ústavy České republiky, aby se nepokračovalo v trestním stíhání obviněných. Podle Článku 63 odstavce 3 Ústavy České republiky vyžaduje takové rozhodnutí prezidenta republiky ke své platnosti spolupodpis předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády. Předseda vlády připojil svůj podpis na tato rozhodnutí 21. 5. 2025.
3. Podle § 11 odstavce 1 písmena a) trestního řádu nelze trestní stíhání zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, nařídí-li to prezident republiky, uživ svého práva udílet milost nebo amnestii. Protože tyto podmínky pro zastavení trestního stíhání byly v důsledku rozhodnutí prezidenta republiky naplněny, soud trestní stíhání všech obviněných zastavil.
4. Nad rámec výše uvedeného pokládá soud za vhodné se vyjádřit k některým námitkám obhájce obviněných XY1, XY2 a XY3, kterými zpochybňuje pravomoc Krajského soudu v Brně zastavit trestní řízení z důvodů abolicie (tedy rozhodnutí prezidenta republiky o zastavení trestního stíhání).
5. Obhájce obviněných ve svém podání, které bylo soudu doručeno 26. 5. 2025 (listy č. 8 467-8 470) namítá věcnou nepřislušnost soudu, neboť má za to, že žádný z žalovaných skutků se nestal *žádnou bojovou situací*. Přirovnává skutky s případem napadení vojenské hlídky v Praze 16. 12. 1952, při němž také došlo k usmrcení vojáka, přesto orgány činné v trestním řízení po státním převratu v roce 1989 nedovozovaly bojovou situaci při posuzování odpovědnosti orgánů činných v trestním řízení z padesátých let. Namítá, že dokud nebude obhájcem a obviněným umožněno seznámit se s kompletním trestním spisem, včetně utajovaných informací cizí moci, nelze vznesenou námitku podrobněji odůvodnit. Prioritně by však soud sám v rámci předběžného projednání obžaloby měl zkoumat svoji příslušnost k meritornímu rozhodnutí. Obvinění mají za to, že nemůže jít o podezření ze spáchání zvláště závažných zločinů, ale pouze přečinů, k jejichž projednání je příslušný okresní soud. Pokud by tedy o zastavení trestního stíhání z důvodů abolicie rozhodl Krajský soud v Brně, došlo by k porušení ústavního práva obviněných na zákonného soudce a na spravedlivý proces.
6. Dále je namítáno, že o zastavení trestního stíhání musí rozhodovat senát v *plné procesní způsobilosti*, což v tomto případě v tomto čase není dáno, neboť spis obsahuje také utajované informace cizí moci. K přístupu k nim nemají přísedící v senátu souhlas cizí moci ve smyslu § 58 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Nemohou se proto seznámit s celým spisem, a tudíž ani posoudit, zda neexistují důvody pro zastavení trestního stíhání z důvodů promlčení, což je pro obviněné výhodnější než zastavení trestního stíhání z důvodů abolicie. Pokud by tedy o zastavení trestního stíhání z důvodů abolicie rozhodl Krajský soud v Brně za situace, že přísedící nemají přístup k utajované informaci cizí moci, došlo by k porušení ústavního práva obviněných na zákonného soudce a na spravedlivý proces.
7. Stejně tak by došlo k porušení ústavního práva obviněných na zákonného soudce a na spravedlivý proces za situace, kdy ani obvinění nebudou mít z důvodu absence souhlasu cizí moci možnost seznámit se s celým trestním spisem, včetně jeho utajovaných částí.
8. Výše popsané námitky soud nepokládá za takové, které by odůvodňovaly jakýkoliv jiný procesní postup soudu, k němuž byla podána obžaloba, než jakým je zastavení trestního stíhání z důvodu nařízení prezidenta republiky. Pokud by trestní stíhání pokračovalo, pak by soud musel věnovat náležitou péči námitkám obhajoby a případně, pokud by je shledal důvodnými, by musel svůj procesní postup upravit tak, aby byl bezvadný. Jako závažná se jeví zejména námitka, již obhajoba tvrdí, že jí nebylo umožněno se seznámit s úplným spisem, tedy i s utajovanými informacemi cizí moci. Jestliže však prezident republiky nařídil zastavit trestní stíhání, pak soud, jakožto orgán činný
Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Bártová, DiS.

v trestním řízení, který se právě nyní touto trestní věcí zabývá, nemá žádnou jinou možnost rozhodnutí než trestní stíhání zastavit. Nemůže tudíž ani zkoumat oprávněnost vznesených námitek, přičemž namítané nedostatky by tak jako tak musel řešit sám z úřední povinnosti, i kdyby nebyly namítány (čímž ovšem soud neříká, že vznesené námitky považuje za oprávněné), nemůže věc postupovat jinému orgánu činnému v trestním řízení nebo řízení zastavit z jiného zákonného důvodu (např. promlčení), neboť to by de facto znamenalo činit úkony trestního řízení (ve fázi trestního stíhání před soudem), které je však v důsledku rozhodnutí prezidenta republiky nepřípustné. Není žádného důvodu, aby se předseda senátu či přísedící za situace nepřípustnosti trestního stíhání seznamovali s utajovanými informacemi cizí moci, neboť není pravda, že se musejí seznámit s celým spisem dříve, než rozhodnou o případném zastavení trestního stíhání v důsledku rozhodnutí prezidenta republiky. Fakticky by tak obcházel zákonný zákaz pokračování trestního stíhání, který nastal na základě rozhodnutí prezidenta republiky. Jak už bylo uvedeno, jiné než přijaté rozhodnutí není možné a podkladem k němu je toliko a pouze rozhodnutí prezidenta republiky.

Poučení:

Proti tomuto usnesení mohou státní zástupce i obvinění podat stížnost do tří dnů ode dne oznámení, a to k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Stížnost má odkladný účinek.

V trestním stíhání, které bylo zastaveno podle § 11 odstavce 1 písmena a) trestního řádu se však pokračuje, prohlásí-li obviněný do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá.

Brno 28. května 2025

Mgr. Dušan Beránek v. r.
předseda senátu